

TARU FELDT

PsT, professori, Jyväskylän yliopisto.

Millaisia asioita tutkit työ- ja organisaatiopsykologian alalla?

Professuurini ala on hyvinvointi ja motivaatio työelämässä. Tällä hetkellä minulla on meneillään kaksi tutkimusprojektia. Ensimmäinen on Suomen Akatemian rahoittama työelämän kiihtymistä ja sen psykologisia hyvinvointiseurauksia tutkiva hanke. Se on konsortiohanke Tampereen ja Jyväskylän yliopistojen välillä, ja konsortion vetäjänä toimii professori Saija Mauno (TAU). Hankkeessa tutkitaan pitkittäistutkimuksilla suomalaisia eri alojen työntekijöitä. Lisäksi tutkimme suuren sote-alan organisaation henkilöstöä kyselyjen ja rekisteripohjaisten tietojen avulla.

Toinen hankkeeni on Työsuojelurahaston rahoittama Johtamisen pelko -tutkimus. Hanke kohdistuu korkeasti koulutettuihin asiantuntijoihin, joiden johtamisen motivaatiota ja johtotehtäviin liittyviä pelkoja tutkimme. Hankkeessa tutkitaan myös yliopistolaisia. On ollut kiinnostavaa havaita, miten yliopistossa päädytään (tai ”joudutaan”) johtajaksi eri motivaatiopohjalta verrattuna yksityissektorin johtajiin. Tämäkin hanke perustuu pitkittäistutkimukseen. Tutkimme myös johtajien alaisia. Kuulemme hankkeesta varmasti lisää Elina Auvisen väitöskirjan valmistuttua.

Mikä on tähänastisen tutkimusurasi merkittävin tutkimustulos?

Innostun tuloksista, joilla voi ravistella työelämäkeskustelua. Reilu kymmenen vuotta sitten kiinnostuin työyhteisöjen toiminnan eettisyydestä ja siitä, missä määrin työ aiheuttaa eettistä kuormittuneisuutta työntekijöille. Tuloksemme osoittivat eettisen organisaatioskulttuurin lisäävän henkilöstön työhyvinvointia sekä vähentävän työpaikan vaihtoja. Näistä eettisyshankkeistani valmistui kaikkiaan kolme väitöskirjaa, ja tutkimuslinjaa vie nyt laitokselamme eteenpäin dosentti Mari Huhtala.

Millaisia käytännön sovelluksia tai yhteiskunnallista merkitystä mainitsemallasi tutkimustuloksella on?

Eettisyys työelämässä on jo itsessään niin tärkeä arvo, että se tulisi sisällyttää kaikkeen työelämäkeskusteluun. Elämme työelämässä, joka innostaa ja tempaa mukaansa, mutta myös haastaa jaksamistamme ja asettaa meidät eettisesti vaikeisiin päätöksentekotilanteisiin. Käytännön sovelluksia tarvitsemme eettisen tietouden lisäämiseen johtamisessa ja eettisen organisaatioskulttuurin luomisessa.

Mihin suuntaan alan tutkimusta tulisi kehittää?

Tutkimusalallani olisi tarpeen tehdä enemmän mixed-metod-tutkimusta, yhdistäen laa-

KUVA: PETTERI KIVIMÄKI

dullista ja määrällistä tutkimusta. Työhyvinvoinnin tutkimuksessa voisi vieläkin tehokkaammin hyödyntää paitsi poikkiteollista lähestymistapaa myös psykologian muita sovellusaloja (mm. aivotutkimus).

Mihin suuntaan alan opetusta tulisi kehittää?

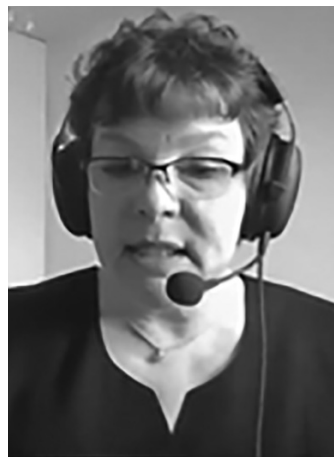
Opetan työpsykologian lisäksi persoonallisuuspsykologiaa. Kaikkiaan kaipaisin lisää työelämään liittyvää opetusta psykologian opiskelijoille, tuleehan heistä merkittävä osa tarvitsemaan alan tuntemusta tulevassa työssään. Organisaatiopsykologian näkökulmaa tulisi erityisesti opetuksessa vahvistaa, jotta tulevat psykologit innostuisivat hakeutumaan yhä laajemmin työelämän asiantuntijapaikoille.

Mitä teet/harrastat vapaa-ajallasi?

Konserteissa tykkään käydä, samoin elokuvissa. Mökkeily Hartolassa on minulle tärkeä henkireikä. Kun nousen autosta mökin pihalla, henkinen työstä irrottautuminen tapahtuu välittömästi!

MARIANNA VIRTANEN

Psykologian ja epidemiologian tohtori, psykologian professori (erityisesti työelämä ja sen muutos), Itä-Suomen yliopisto.

KUVA: JAANA PENTTI

Millaisia asioita tutkit työ- ja organisaatiopsykologian alalla?

Olen tutkinut työelämää työterveyspsykologian näkökulmasta. Tutkimusaiheita ovat olleet esimerkiksi määräaikaisten työsuhteiden ja muiden työn stressitekijöiden yhteys työntekijöiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä sairauspoissaoloihin ja työkyvyttömyyseläköitymiseen. Tutkimukseni ovat usein kohdistuneet kuntasektoriin, esimerkiksi terveydenhuollon työntekijöihin ja opettajiin. Uusimmissa hankkeissamme tutkimme ikääntyneiden työntekijöiden unihäiriöihin yhteydessä olevia tekijöitä, digitaalisia tietovarantoja terveydenhuollon työkuormituksen mittaamisessa ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia mielenterveyteen ja työelämään.

Mikä on tähänastisen tutkimusurasi merkittävin tutkimustulos?

Merkittävintä tutkimustulosta en pysty itse sanomaan, sen tie-

tävät muut paremmin. Eniten viittauksia kansainvälisissä tiedelehdissä on saanut systemaattinen katsaus ja meta-analyysi ”Temporary employment and health”.

Millaisia käytännön sovelluksia tai yhteiskunnallista merkitystä mainitsemallasi tutkimustuloksella on?

Tutkimus on tehty yli kymmenen vuotta sitten. Määräaikaisiin työsuhteisiin liittyvää lainsäädäntöä on muutettu työntekijän kannalta jonkin verran parempaan suuntaan. Kansainvälinen katsausartikkeli on myös lisännyt aihepiirin näkyvyyttä sekä Suomessa että kansainvälisesti.

Mihin suuntaan alan tutkimusta tulisi kehittää?

Meidän pitäisi olla lähempänä käytännön työelämää ja enemmän ajan tasalla muutoksessa. Esimerkiksi monta kymmentä vuotta sitten kehitetyt teoriat eivät täysin päde nykyisessä työelämässä. Viimeaikaisia ongelmia on lisääntynyt mielen-

terveyden häiriöistä johtuva työkyvyttömyys, jonka syitä pitäisi tutkia laajemmin, ja lisääntyvän trendin ehkäisemiseksi tulisi kehittää ratkaisuja.

Mihin suuntaan alan opetusta tulisi kehittää?

Opetan ja ohjaan pro gradu -tutkielmia työterveyden psykologian aihepiiristä. Taustani on sektoritutkimuslaitoksessa, joten tämän, vasta vuoden mittaisen kokemukseni perusteella voin vain sanoa, että opetus on laadukasta ja opiskelijat ovat kiinnostuneet työelämän kysymyksistä. Aihepiirin opetusta voisi ehkä olla enemmänkin tarjolla eri yliopistoissa.

Mitä teet/harrastat vapaa-ajallasi?

Rentoudun mökillä ja ulkoilen koiran kanssa.